četrtek, 11. marec 2021

P9_TA(2021)0087

Množični sodni postopki proti opoziciji in civilni družbi v Kambodži

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2021 o množičnih sodnih postopkih proti opoziciji in civilni družbi v Kambodži (2021/2579(RSP))

(2021/C 474/13)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Kambodži, predvsem tistih z dne 14. septembra 2017 o Kambodži, zlasti primeru Kem Sokhe ([1]), z dne 14. decembra 2017 o Kambodži, zlasti razpustitvi kamboške stranke za rešitev naroda ([2]), in z dne 13. septembra 2018 o Kambodži, zlasti primeru Kem Sokhe ([3]),

— ob upoštevanju sklepov Sveta o Kambodži z dne 26. februarja 2018,

— ob upoštevanju pariškega mirovnega sporazuma iz leta 1991, ki v 15. členu vsebuje zavezo o spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin v Kambodži, tudi s strani mednarodnih podpisnikov,

— ob upoštevanju odločitve Komisije z dne 12. februarja 2020 ([4]), da z 12. avgustom 2020 prekliče del tarifnih preferencialov, ki jih je Kambodža pridobila v trgovinski shemi Evropske unije „vse razen orožja“,

— ob upoštevanju izjave tiskovne predstavnice visoke komisarke OZN za človekove pravice z dne 11. septembra 2020 o aretaciji uglednega sindikalista Rong Čhuna in 24 drugih zagovornikov človekovih pravic in okoljevarstvenikov ([5]),

— ob upoštevanju izjave uradne govorke Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) z dne 2. marca 2021 o množičnem sojenju predstavnikom opozicije,

— ob upoštevanju konvencije Mednarodne organizacije dela o svobodi združevanja in varstvu pravice do organiziranja,

— ob upoštevanju izjave posebnega poročevalca za pravico do mirnega zbiranja in združevanja, članov delovne skupine o diskriminaciji žensk in deklet ter posebne poročevalke za svobodo mnenja in izražanja z dne 16. novembra 2020 o zatiranju civilne družbe in napadih na zagovornike človekovih pravic v Kambodži,

— ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu med Evropsko skupnostjo in Kraljevino Kambodžo z dne 29. aprila 1997 ([6]),

— ob upoštevanju kamboškega kazenskega zakonika,

— ob upoštevanju smernic EU o zagovornikih človekovih pravic iz leta 2008,

— ob upoštevanju splošne deklaracije o človekovih pravicah z dne 10. decembra 1948,

— ob upoštevanju mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966,

— ob upoštevanju poročila Rhone Smith, posebne poročevalke o stanju človekovih pravic v Kambodži, z dne 25. novembra 2020,

---

([1]) UL C 337, 20.9.2018, str. 99.
([2]) UL C 369, 11.10.2018, str. 76.
([3]) UL C 433, 23.12.2019, str. 128.
([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/550 z dne 12. februarja 2020 o spremembi prilog II in IV k Uredbi (EU) št. 978/2012, kar zadeva začasni preklic režima iz člena 1(2) Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega paramenta in Sveta v zvezi z nekaterimi izdelki s poreklom iz Kraljevine Kambodže (UL L 127, 22.4.2020, str. 1).
([5]) https://www.ohchr.org/FR/HRBodies/HRC/Pages/NewsDetail.aspx?NewsID=26223&LangID=F
([6]) UL L 269, 19.10.1999, str. 18.

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je bilo novembra 2020 najmanj 137 posameznikov obtoženih povezave z razpuščeno opozicijsko Kamboško stranko narodne rešitve (CNRP) in se je proti njim začel sodni postopek na osnovi politično motivirane obtožnice, ki jih bremeni hujskanja, načrtovanja in napada zoper državo po 451., 453., 494. in 495. členu kazenskega zakonika;

B. ker je okrajno sodišče v Phnom Penhu 1. marca 2021 obsodilo devet glavnih voditeljev stranke CNRP na osnovi obtožb, da so hoteli organizirati državni udar in zrušiti vlado, zato ker so se 9. novembra 2019 poskusili vrniti v Kambodžo;

C. ker se je nekdanji predsednik stranke CNRP Sam Rainsi leta 2019 skušal vrniti v Kambodžo; ker mu je bila izrečena najstrožja kazen, 25 let zapora; ker so bili poleg njega obsojeni še Mu Sočua, Eng Čhaj Eang, U Čanrith, Ho Van, Long Ri, Men Sothavrin, Tiolung Somura in Nuth Romduol; ker vse čaka od 20 do 25 let zaporne kazni; ker jim je bila odvzeta pravica voliti in biti voljen;

D. ker je bilo opozicijskim voditeljem sojeno v odsotnosti, saj se niso smeli vrniti v Kambodžo, da bi se zagovarjali na sodišču;

E. ker je sodišče sojenje omenjenim obtožencem pospešilo, medtem ko je bilo sojenje nekdanjemu predsedniku stranke CNRP Kem Sokhu, ki je bil izpuščen proti varščini pod strogimi pogoji, začasno ustavljeno, njegova zahteva, da bi se nadaljevalo, pa zavrnjena;

F. ker je sodišče julija 2019 v odsotnosti obsodilo Kong Atitha, novoizvoljenega predsednika Demokratične unije kamboških tekstilnih delavcev (CCAWDU), zaradi namernih nasilnih dejanj na protestih voznikov proti avtobusnemu prevozniku Capitol leta 2016; ker zaradi triletne pogojne kazni Kong Atith ne more biti več voditelj sindikata delavcev;

G. ker so oblasti 31. julija 2020 brez naloga za prijetje na njegovem domu v Phnom Penhu aretirale Rong Čhuna, predsednika neodvisne kamboške zveze sindikatov, in ker je bil 1. avgusta 2020 obtožen napeljevanja h kaznivemu dejanju po 494. in 495. členu kamboškega kazenskega zakonika; ker je bil nato priprt v kaznilnici št. 1 v Phnom Penhu, kjer je čakal na sojenje;

H. ker na množičnih sojenjih, ki so potekala od novembra 2020 do februarja 2021, niso bili predloženi prepričljivi dokazi; ker obtoženci med sojenjem niso smeli biti navzoči; ker je bila tudi javnost večinoma izključena iz sodnega postopka; ker naj bi po nekaterih poročilih obtoženci ugovarjali domnevnim priznanjem, uporabljenim med sojenjem, češ da so bila podpisana oziroma potrjena s prstnim odtisom pod prisilo in brez navzočnosti odvetnika;

I. ker montirani sodni procesi na okrajnem sodišču v Phnom Penhu kršijo postopkovne in materialne zahteve poštenega sojenja po kamboškem kazenskem zakoniku in členu 14(3)(d) mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah;

J. ker skuša kamboška vlada že od leta 2017 preprečiti politično udeležbo in zatreti volilne pravice, s čimer je skrenila s poti proti demokraciji in ustvarila avtoritarno državo;

K. ker je vrhovno sodišče 16. novembra 2017 razglasilo razpustitev Kamboške stranke za narodno rešitev;

L. ker kamboške volitve leta 2018 niso izpolnile minimalnih mednarodnih standardov za demokratične volitve, saj je vladajoča Kamboška ljudska stranka (CPP) zasedla vse sedeže v senatu in narodni skupščini, s čimer je dejansko nastala enopartijska država brez parlamentarne opozicije;

M. ker so kamboške oblasti napovedale, da bodo naslednje lokalne volitve potekale 5. junija 2022, pri čemer je glavna opozicijska stranka CNRP še vedno sodno razpuščena, njeni voditelji obsojeni in ne smejo sodelovati v politiki, njeni podporniki pa so žrtve nadlegovanja, aretacij in nasilja;

N. ker so strokovnjaki za človekove pravice pri OZN izrazili zaskrbljenost zaradi vse strožjih omejitev za civilno družbo v Kambodži;

O. ker je Komisija 12. februarja 2020 sklenila, da bo zaradi hudih in sistematičnih kršitev človekovih pravic, zagotovljenih z mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah, preklicala del tarifnih preferencialov, ki so bili Kambodži odobreni v trgovinski shemi Evropske unije „vse razen orožja“;

1. poziva kamboško vlado, naj takoj opusti vse oblike nadlegovanja in ustrahovanja ter politično motivirane kazenske obtožbe zoper pripadnike opozicije, sindikaliste, zagovornike človekovih pravic, medije in akterje civilne družbe; poziva varnostne sile, naj se vzdržijo uporabe nepotrebne in pretirane sile proti mirnim protestnikom;

2. poziva kamboške oblasti, naj nemudoma in brezpogojno razveljavijo obsodbe zoper Sam Rainsija, Mu Sočua, Eng Čhaj Eanga, U Čanritha, Ho Vana, Long Rija, Men Sothavrina, Tiolung Somura in Nuth Romduola;

3. poziva kamboške oblasti, naj začnejo proces narodne sprave prek pristnega in vključujočega dialoga z opozicijskimi političnimi strankami in civilno družbo;

4. poziva kamboške oblasti, naj nemudoma izpustijo vse, ki so bili pridržani zaradi uveljavljanja svojih človekovih pravic, in naj umaknejo vse obtožbe proti njim; poudarja, da so obtožnice, vložene zoper več kot 130 oseb, politično motivirane in naj bi izkoreninile vsakršno nestrinjanje;

5. je ogorčen zaradi vse pogostejših kršitev človekovih pravic v Kambodži in jih obsoja, vključno z nasiljem nad mirnimi protestniki, sprejetjem novih represivnih zakonov in aretacijami zagovornikov človekovih pravic, novinarjev, opozicijskih strankarskih aktivistov, okoljevarstvenikov, študentov in čisto običajnih državljanov, ki so mirno izrazili svoje mnenje;

6. poziva kamboško vlado, naj razveljavi vse represivne zakone, tudi nedavne odloke in predloge zakonov o digitalnem okolju in vladnih pooblastilih za strožji spletni nadzor, cenzuro in nadzor nad internetom, pa tudi vse nedavne spremembe ustave, kazenskega zakonika, zakonov o političnih strankah, sindikatih in nevladnih organizacijah ter vse druge zakonodajne akte, ki omejujejo svobodo govora in politične svoboščine in ki ne ustrezajo povsem obveznostim Kambodže in mednarodnim standardom;

7. poziva kamboške oblasti, naj spoštujejo pravico vseh državljanov do poštenega sojenja, svobodo govora ter svobodo združevanja in mirnega zbiranja;

8. poziva kamboške oblasti, naj nemudoma opustijo druge oblike nadlegovanja, tudi sodnega, in ustrahovanja pripadnikov opozicije v državi;

9. obsoja zatiranje pod pretvezo varovanja zdravja in opozarja, da izrednih ukrepov za obvladovanje pandemije koronavirusa ne bi smeli uporabljati za utišanje tistih, ki imajo drugačno mnenje;

10. je zaskrbljen zaradi vse hujšega zatiranja okoljskih aktivistov; je zelo v skrbeh zaradi njihove vključitve v nedavno množično sojenje;

11. znova opozarja, da volitve niso bile niti svobodne niti poštene in da stranke CPP ne bi smeli priznati kot legitimne vladajoče stranke v Kambodži; poudarja, da so volitve zares svobodne in pravične samo pod pogojem, da lahko na njih sodelujejo opozicijske stranke;

12. poziva kamboško vlado, naj povrne demokracijo in pri izvrševanju zakonodaje spoštuje človekove pravice in temeljne svoboščine, kar vključuje polno spoštovanje ustavnih določb v zvezi s pluralizmom ter svobodo združevanja in izražanja;

13. je zelo zaskrbljen zaradi vedno novih vladnih ukrepov in nadlegovanja neodvisnih medijskih hiš in novinarjev, kar omejuje njihovo svobodo izražanja, med drugim mnenjsko svobodo in pravico do sprejemanja in širjenja informacij ali idej brez vmešavanja javnih organov, v skrbeh pa je tudi zaradi aretacij več novinarjev na podlagi izmišljenih obtožb, zato ker so poročali neodvisno;

14. obžaluje, da kamboška vlada ni ravnala odgovorno in ni ustavila hudega in sistematičnega poseganja v politično udeležbo ter svobodo izražanja in združevanja, zaradi česar se je Komisija odločila, da bo z 12. avgustom 2020 preklicala del tarifnih preferencialov, do katerih je bila Kambodža upravičena v trgovinski shemi Evropske unije „vse zaradi orožja“; poziva Komisijo, naj vztraja pri jasno določenih merilih glede človekovih pravic v vseh svojih stikih s kamboško vlado in naj problematična vprašanja, omenjena v tej resoluciji, obravnava v tekočih in poglobljenih stikih z oblastmi, med drugim glede sheme „vse razen orožja“; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja razmere in oceni učinek delnega preklica tarifnih preferencialov iz te sheme na najbolj ranljive dele civilne družbe;

15. ugotavlja, da naj bi letošnji azijsko-evropski vrh potekal v Phnom Penhu; je prepričan, da EU te lokacije ne bi smela potrditi, dokler demokracija ne bo obnovljena;

16. poziva države članice, naj začasno ustavijo finančno podporo kamboški vladi in se namesto tega raje osredotočijo na organizacije civilne družbe in opozicijske stranke;

17. poziva ESZD in države članice, naj spremljajo stanje človekovih pravic v Kambodži in ukrepajo povsem v skladu z akcijskim načrtom EU za človekove pravice in demokracijo ter smernicami EU o zagovornikih človekovih pravic; poziva delegacijo EU v Phnom Penhu in veleposlaništva držav članic, naj spremljajo sojenje in obiskujejo zapore;

18. vztraja, da mora kamboška vlada sodelovati z Uradom visokega komisarja OZN za človekove pravice in v posebnih postopkih OZN, da bodo lahko slednji opravljali svoje poslanstvo brez vmešavanja;

19. poziva kamboško vlado, naj sprejme vse potrebne ukrepe, da bi hitro preklicala razpustitev stranke CNRP in ponovno namestila njenih 5 007 lokalnih svetnikov;

20. ponavlja poziv Rhone Smith, posebne poročevalke OZN o stanju človekovih pravic v Kambodži, kamboškim oblastem, naj odprejo državljanski prostor, zavarujejo in spodbujajo temeljne svoboščine, tudi pravico do zbiranja in izražanja, ter omogočijo pravično sojenje vsem, kot zahtevajo mednarodne norme in standardi človekovih pravic ter kamboški zakoni;

21. poziva Komisijo in Svet, naj oblikujeta celovito in strateško demokratično pobudo za države iz regije ASEAN ter jo v roku šestih mesecev predložita Evropskemu parlamentu;

22. je prepričan, da je že skrajni čas, da se uvedejo ciljne sankcije, med drugim prepoved potovanja in zamrznitev sredstev, zoper kamboške voditelje in njihove ekonomske interese; poziva Svet, naj v sklopu globalnega režima sankcij EU na področju človekovih pravic sprejme omejevalne ukrepe proti političnim voditeljem in vodjem varnostnih sil, odgovornim za hude kršitve človekovih pravic ter razpustitev in posledično zatiranje kamboške opozicije, pa tudi proti njihovim ekonomskim interesom;

23. poziva ESZD in države članice, naj nujno ukrepajo in naj se na bližnjem 48. zasedanju Sveta OZN za človekove pravice zavzamejo za sprejetje odločne resolucije o človekovih pravicah v Kambodži in podaljšanje mandata posebne poročevalke OZN o stanju človekovih pravic v Kambodži ter zahtevajo, naj visoka komisarka OZN za človekove pravice spremlja stanje človekovih pravic v tej državi in poroča njem ter predlaga ukrepe, ki bi jih tamkajšnja vlada lahko sprejela, da bi izpolnila svoje mednarodne obveznosti glede človekovih pravic;

24. poziva Evropski svet, naj sprejme uradno stališče o stanju človekovih pravic in razkroju demokracije v Kambodži;

25. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Evropski službi za zunanje delovanje, generalnemu sekretarju združenja ASEAN, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in narodni skupščini Kambodže.